

Nyt om miljø & udvikling

92-gruppen er et samarbejde mellem 20 danske miljø- og udviklingsorganisationer. 92-gruppens organisationer arbejder aktivt med opfølgningen af Verdenstopmødet om Bæredygtig Udvikling i Johannesburg 2002 og andre sager vedrørende internationalt miljø og udvikling.

INDHOLD – NR. 27 - D. 17.11.2004

3 SPØRGSMÅL FRA 92-GRUPPEN TIL MILJØMINISTER CONNIE HEDEGAARD 1

KAN EU SPILLE EN MERE AKTIV ROLLE PÅ DET GLOBALE PLAN? 3

KONFLIKT OG NATURRESSOURCER - VIL DANMARK GÅ FORREST I SIKKERHEDSRÅDET? 4

USA, KLIMAET OG KYOTO 5

KLIMAÆNDRINGER TRUER FN'S UDVIKLINGSMÅL 6

FN SVIGTEDE DYBHAVET 7

HÅRD NGO-KRITIK AF FRIHANDELSAFTALE 7

10 MIO. KR. TIL BÆREDYGTIGHED I 15 U-LANDE 8

92-GRUPPENS MÅL FOR 2005: 2015-MÅLENE SKAL SIKRES 9

POLITISK SAMMENHÆNG FOR OPFYLDELSE AF 2015-MÅLENE 10

BÆREDYGTIGE BYER 11

ARRANGEMENTER 12

REDAKTION 13

3 spørgsmål fra 92-gruppen til Miljøminister Connie Hedegaard

Spørgsmål 1: Hvad ser du som de væsentligste globale miljøproblemer - og er der områder, hvor du vil arbejde for, at Danmark øger sit engagement?

Connie Hedegaard:

- Danmark har spillet en aktiv rolle i en række initiativer, som handler om at skaffe rent vand og bedre sanitære forhold, både i Afrika og i Østeuropa. Den indsats er vigtig at fortsætte. Derudover er det vigtigt at sætte fokus på klimaforandringerne og mulighederne for at bremse dem. Et meget vigtigt spørgsmål i den forbindelse er, hvad der skal ske i Kyoto-protokollens anden forpligtelsesperiode efter 2012. Danmark vil arbejde for, at også nye økonomier som f.eks. Kina, Indien og Brasilien forpligter sig i klimasammenhæng. Endelig er det vigtigt, at landene får taget fat på at lave strategier for tilpasning til de klimaforandringer, som vi ved vil komme.

- De mange internationale miljøkonventioner, som er vedtaget, viser, at man internationalt har erkendt miljøproblemerne, men desværre bliver konventionerne ikke altid efterlevet. De lande, som ikke har kapacitet til at overholde konventionerne, skal have assistance, og der skal indføres sanktioner over for dem,

"Et meget vigtigt spørgsmål [...] er, hvad der skal ske i Kyoto-protokollens anden forpligtelsesperiode efter 2012."

som ikke har viljen til det.

- På det internationale plan skal Danmark også være aktiv i arbejdet i de relevante fora med at få miljøreguleret fly- og skibstrafikken.

"Derfor foreslår Danmark, at man ændrer på kvotedirektivet, så en større del af CO2-kvoterne skal bortauktioneres."

Spørgsmål 2: *Hvad er de vigtigste udfordringer for EU på miljøområdet - og hvor bør Danmark især lægge sine kræfter for at hjælpe med at videreudvikle EU's miljøindsats?*

Connie Hedegaard:

- En af den kommende tids største udfordringer er at få miljø og miljø-teknologi prioriteret i revisionen af Lissabon-strategien. Opgaven er at få fokus på områder, hvor der kan opnås synergi mellem miljø, vækst og beskæftigelse. Fremme af miljøteknologi er et godt eksempel.

"Danmark arbejder hårdt på at gøre EU's nye kemikaliepolitik mere ambitiøs. [...] Men reglerne skal strammes op."

- Ved at satse på miljøteknologi kan man på en gang kombinere miljørigtige løsninger med en indsats, der gavner vækst og konkurrenceevne, og som også kan fremme beskæftigelsen. Vedvarende energi er et oplagt sted at starte. Derfor foreslår Danmark, at man ændrer på kvotedirektivet, så en større del af CO2-kvoterne skal bortauktioneres. Bortauktioneringen skaber så et provenu, som bl.a. vil kunne bruges til fremme af vedvarende energi.

- Arbejdet med EU's nye kemikaliepolitik er også vigtigt. Danmark arbejder hårdt på at gøre EU's nye kemikaliepolitik mere ambitiøs. Det er et stort skridt i den rigtige retning, at producenterne nu skal bevise, at kemikalierne er uskadelige, før de må markedsføres. Men reglerne skal strammes op. Godkendelsesordningen for de særligt farlige stoffer skal udvides og forbedres. Og det skal være et gennemgående krav, at mindre skadelige kemikalier erstatter de mere skadelige, hvor det overhovedet er muligt. Jeg vil deltage aktivt i forhandlingerne i Miljørådet, og i Konkurrenceevnerådet, når der er vigtige politiske drøftelser om REACH.

"Omvendt kan "mest miljø for pengene" ikke stå alene. Ikke alt miljø- og naturarbejde kan måles i penge."

Spørgsmål 3: *Regeringens slogan "Mest miljø for pengene" lyder godt, men hvilket indhold vil du lægge i det?*

Connie Hedegaard:

- At man hele tiden udfordrer sig selv på, om kræfterne nu også bruges de rigtige steder og i de rette portioner. Omvendt kan "mest miljø for pengene" ikke stå alene. Ikke alt miljø- og naturarbejde kan måles i penge.

Kan EU spille en mere aktiv rolle på det globale plan?

Af Gitte Seeberg, medlem af Europa-Parlamentet for Det Konservative Folkeparti

Ved 92-gruppens generalforsamling den 21. oktober 2004 var Gitte Seeberg gæstetaler. Artiklen nedenfor er en opsummering af Seebergs tale.

"Når 25 lande er enige om en fælles politik, nytter det faktisk. Det er jo heldigvis lykkedes at stå sammen om vigtige spørgsmål både inden for miljø og menneskerettigheder."

Kan EU spille en mere aktiv rolle på det globale plan? Det spørgsmål er der mange, der stiller. Svaret er ja. Med den nye traktat, som det nu er lykkedes EU-landenes stats- og regeringsledere at blive enige om, er der netop langt op til en styrkelse af udenrigspolitikken. Det, synes jeg, er virkelig godt. Nu gælder det om, at landene lærer at fylde rammerne ud.

En fælles udenrigspolitik fordrer, at landene bøjer sig mod hinanden. For det er vigtigt, at EU udadtil optræder med enighed og styrke. Når 25 lande er enige om en fælles politik, nytter det faktisk. Det er jo heldigvis lykkedes at stå sammen om vigtige spørgsmål både inden for miljø og menneskerettigheder. Således fik EU for nylig Rusland til at tiltræde Kyoto-protokollen, så aftalen nu kan træde i kraft. Det er ligeledes lykkedes at holde fanen højt i sagen om den internationale straffedomstol.

EU må især påtage sig en lederrolle i forhold til vores naboer. Det gælder på Balkan og i forhold til Ukraine og Hviderusland. Sidstnævnte land har jo et uhyggeligt autoritært styre, hvor vi må understøtte de demokratiske kræfter.

Flytningestrømmene over Middelhavet, hvor fattige afrikanere søger lykken i det rige vesten, påkalder sig stor opmærksomhed. Vi kan ikke holde flytningene ude med kanonbåde. Økonomisk udvikling og demokratiudvikling må være nøgleordene i denne forbindelse. Håbløsheden er stor i både Marokko og Algeriet, som jeg selv har besøgt i år. En meget stor del af befolkningen lever i total håbløshed. Her mener jeg, at EU skal påtage sig et større ansvar for økonomisk udvikling.

"Håbløsheden er stor i både Marokko og Algeriet, [...] Her mener jeg, at EU skal påtage sig et større ansvar for økonomisk udvikling."

Jeg bryder mig ikke om tanken om store flytningelejre i Tunesien, Marokko eller hvor det måtte være, man kan sende flytning tilbage til. Men jeg synes, at det er både fornuftigt og rigtigt at understøtte flytningens ophold i nærområder, dersom det er muligt. Således burde vi i Dafour have grebet ind langt tidligere.

EU kan få en stor rolle at spille i konflikten mellem Palæstina og Israel. Vi må virkelig håbe, at tomrummet efter Arafat udnyttes

"I EU må vi holde hinanden fast på, at landene kommer op på det, de har lovet. Nationalstaterne har bare at leve op til de 0,7% af BNP, der er minimum."

til at komme videre i fredsprocessen og tilbage til køreplanen. Europa må holde den amerikanske administration fast på sporet. EU bør bidrage med hjælp til genopbygning af infrastruktur, etablering af administration og ikke mindst med soldater, der kan opretholde ro og orden. Det vil næppe være nogen god ide at lade USA varetage denne opgave. I den kommende uge skal jeg selv til Palæstina, og det vil blive virkeligt interessant at følge udviklingen.

Afslutningsvis synes jeg, at vi bør glæde os over, at EU's ulandsbistand er for opadgående. I de nye budgetrammer er der lagt op til, at EU's ulandsbistand stiger fra i dag ca. 5 mia. euro årligt til i 2013 at ville komme op på ca. 7 mia. euro. I EU må vi holde hinanden fast på, at landene kommer op på det, de har lovet. Nationalstaterne har bare at leve op til de 0,7% af BNP, der er minimum.

Konflikt og naturressourcer - Vil Danmark gå forrest i Sikkerhedsrådet?

Af Jacob Andersen, WWF Verdensnaturfonden

"med sin plads i FN's Sikkerhedsråd har [...] Danmark en oplagt mulighed for at sætte 'konfliktressourcer' på dagsordenen i Sikkerhedsrådet"

I sidste udgave af 92-gruppens nyhedsbrev blev der sat fokus på sammenhængen mellem konflikter og udnyttelse af naturressourcer gennem en række artikler fra miljø- og ulandsorganisationer.

Den konkrete anledning for særnummeret af nyhedsbrevet var, at Danmark med sin plads i FN's Sikkerhedsråd har en oplagt mulighed for at sætte 'konfliktressourcer' på dagsordenen i Sikkerhedsrådet. 20 organisationer i 92-gruppen sendte derfor et brev til Udenrigsminister Per Stig Møller med en opfordring om at gøre emnet til en dansk prioritet.

"Udenrigsministeren [...] lover desuden at arbejde for at sikre, at FN-sekretariatet har den nødvendige kapacitet på området."

Udenrigsministeren har nu svaret på 92-gruppens henvendelse. Han skriver blandt andet i sit svar, at han er *"helt opmærksom på den væsentlige rolle, udnyttelsen af naturressourcer spiller og har spillet for flere konflikter, navnlig på det afrikanske kontinent. Konfliktforebyggelse og Afrikapolitikken er netop to emner, som regeringen vil prioritere højt under det danske medlemskab af FN's Sikkerhedsråd."*

Udenrigsministeren skriver videre om konflikternes sammenhæng med udnyttelsen af naturressourcer, at Danmark vil arbejde for, at *"problemstillingen inddrages på et tidligt tidspunkt i Sikkerhedsrådets drøftelser af nye konflikter og håndteres effektivt i forhold til igangværende konflikter."* Han lover desuden

”Det er dog ikke nok, hvis arbejdet med [...] ’konfliktressourcer’ skal bringes videre. Der er brug for, at Danmark i Sikkerhedsrådet går forrest”

at arbejde for at sikre, at FN-sekretariatet har den nødvendige kapacitet på området.

Det er positivt, at Udenrigsministeren er opmærksom på sammenhængen mellem konflikter og udnyttelse af naturressourcer. Herved er Danmark på linje med de fleste andre medlemmer af Sikkerhedsrådet.

Det er dog ikke nok, hvis arbejdet med problemstillingen omkring ’konfliktressourcer’ skal bringes videre. Der er brug for, at Danmark i Sikkerhedsrådet går forrest i forhold til at sikre, at der kommer konkrete initiativer på bordet. Som nævnt i 92-gruppens brev til Udenrigsministeren bør Danmark således arbejde for, at der bliver nedsat et udvalg under Sikkerhedsrådet til at rådgive Sikkerhedsrådet i sager om naturressourcer og konflikter.

USA, klimaet og Kyoto

Af Søren Dyck-Madsen, Det Økologiske Råd

”Der kan [...] ikke tages [...] hensyn til USA [...], når planlægningen af forhandlingerne om Kyoto-protokollen efter 2012 går i gang”

Genvalget af George W. Bush efterlader ikke meget håb om, at verdens største udleder af drivhusgasser vil ratificere en juridisk bindende Kyoto-aftale. Der kan derfor ikke tages udstrakte hensyn til USA (og Australien), når planlægningen af forhandlingerne om Kyoto-protokollen efter 2012 går i gang på den nært forestående partskonference COP-10 i klimakonventionen. For USA vil givetvis atter søge først at udvande aftalen, og efterfølgende undlade at ratificere den.

Vedtages der en stærk aftale uden om USA, vil USA alligevel blive påvirket heraf. USA er en del af det globale marked og USA er sårbar på energisiden med en energieffektivitet, der er dårligere end både EU's og især Japans. Prisstigninger på energi slår derfor kraftigere igennem på prisen på amerikanske varer end på konkurrerende varer.

”Vedtages der en stærk aftale uden om USA, vil USA alligevel blive påvirket heraf.”

Det amerikanske ”svar” på dette problem ser nok anderledes ud end i resten af Verden. USA vil formentlig satse på den teknologiske vej – altså forskning og udvikling af energiteknologi. En række af de store virksomheder har dog indset problemstillingen og har gennemført energisparekampagner internt – og har lagt et pres på Det Hvide Hus. En række delstater (fortrinsvis østkyststater med demokratisk flertal) har allerede indført egne handlingsplaner for nedsættelse af energiforbrug og reduktion af udledningen af drivhusgasser.

Stærke økonomiske kræfter i USA presser på for, at USA skal opnå større uafhængighed af en voksende import af fossile

"en forhandlingsstrategi, der lægger vægt på at få USA med, [...] kan føre til et kompromis, der er så svagt,"

brændsler. Et pres som måske kan få en række amerikanske delstater til at søge at ratificere Kyoto-aftalen udenom centralregeringen i Det Hvide Hus for herved også at kunne bruge Kyoto-mekanismerne.

En stærk aftale om Kyoto efter 2012 uden om USA kan således tvinge USA videre af ovennævnte tre spor, mens en forhandlingsstrategi, der lægger afgørende vægt på at få USA med, let kan føre til et kompromis, der er så svagt, at de nødvendige klimamålsætninger ikke nås.

Klimaændringer truer FN's udviklingsmål

Af Mette Nedergaard, WWF Verdensnaturfonden

"Organisationerne [...] frygter, at globale klimaændringer truer med at underminere opfyldelsen af FN's 2015 mål for udvikling."

Atten internationale miljø- og udviklingsorganisation udgav for nylig rapporten "Up in smoke" om de globale klimaændringers konsekvenser for udvikling og udryddelse af fattigdom i verden. Rapporten viser med al ønskelig tydelighed, at fattigdom forøger sårbarheden og reducerer evnen til at overleve og tilpasse sig.

Organisationerne som bl.a. tæller Greenpeace, Oxfam og WWF frygter, at globale klimaændringer truer med at underminere opfyldelsen af FN's 2015 mål for udvikling. Gennem en række konkrete eksempler, demonstrerer organisationerne hvordan fødevarereproduktion, vandforsyning, sanitet, sundhed og levevis undermineres og ødelægges af ændringer i klimaet.

"Rapporten er [...] en bombe under den traditionelle udviklingsbistand, hvis ikke der tages højde for ændringer i klimaet."

Rapporten er som sådan en bombe under den traditionelle udviklingsbistand, hvis ikke der tages højde for ændringer i klimaet. Samtidig gives der et tydeligt billede af, at tilpasning til klimaændringer og katastrofeberedskab bedst håndteres på lokalt plan. Små samfunds overlevelsessevne styrkes af stærke netværk og samarbejde hvor traditionelle overlevelsesstrategier kobles med moderne organisering.

"Klimaændringerne alene vurderes at kunne forårsage flygtningestrømme på op mod 150 millioner mennesker frem mod 2050."

Klimaændringerne alene vurderes at kunne forårsage flygtningestrømme på op mod 150 millioner mennesker frem mod 2050. En række stater er truet af udslettelse pga. oversvømmelser og en del af flygtningene har således ikke noget hjemland at vende tilbage til. Alene dette perspektiv burde få de rige lande op af stolene.

Uagtet rapportens fokus på udvikling og tilpasning er budskabet entydigt. Verden må og skal reducere udslippet af drivhusgasser for at undgå en global humanitær katastrofe.

FN svigtede dybhavet

Af Jan Søndergård, Greenpeace

"I jagten på jordens svindende fiskebestande søger især EU's fiskeflåder stadig længere til havs – og i stigende grad ud på det tidligere urørte dybhav. Det er først for nylig, at vi har været i stand til at undersøge og kortlægge (nogle få) af disse underlige økosystemer. Dybt nede i mørket, hvor man knapt havde forventet at finde liv overhovedet, er der nu fundet oaser af liv; især på omkring de såkaldte seamounts. Seamounts er undervandsbjerge – ofte af vulkansk oprindelse – som rejser sig mere end 1000 meter op fra havbunden."

"[...] bundtrawl [...] smadrer uudforskede områder med unik biologisk mangfoldighed."

"det [...] blev igen snævre fiskeriinteresser, der stillede sig i vejen for en international beslutning, om at forbyde bundtrawl i dybhavet."

I jagten på jordens svindende fiskebestande søger især EU's fiskeflåder stadig længere til havs – og i stigende grad ud på det tidligere urørte dybhav. Det er først for nylig, at vi har været i stand til at undersøge og kortlægge (nogle få) af disse underlige økosystemer. Dybt nede i mørket, hvor man knapt havde forventet at finde liv overhovedet, er der nu fundet oaser af liv; især på omkring de såkaldte seamounts. Seamounts er undervandsbjerge – ofte af vulkansk oprindelse – som rejser sig mere end 1000 meter op fra havbunden.

Det vurderes, at der findes over 100.000 seamounts rundt omkring i verdenshavene. Mindre end 0.2% af disse undervandsbjerge er blevet studeret. Ved hjælp af den seneste variant af bundtrawl kan man nu fiske på og omkring disse – og det smadrer uudforskede områder med unik biologisk mangfoldighed.

Den FN-resolution om havet, som blev vedtaget på FN's generalforsamling den 16. november, forpassede muligheden for at stoppe ødelæggelsen af livet i dybhavet. FN-resolutionen imødekom således ikke en opfordring fra over 1000 havforskere, en lang række miljøorganisationer og et antal lande om at indføre et moratorium for bundtrawling i dybhavet.

På 10-årsdagen for FN's havretskonvention (UNCLOS) blev det igen snævre fiskeriinteresser, der stillede sig i vejen for en international beslutning, om at forbyde bundtrawl i dybhavet. Ikke mindst EU-landene, der tegner sig for omkring 60% af den globale bundtrawling i dybhavet, var med til at blokere for en sådan beslutning. Hensynet til nogle få medlemsstater, som står for dette bundtrawl-fiskeri, fik lov at veje tungere end videnskabelige opfordringer og sund fornuft.

Hård NGO-kritik af frihandelsaftale

Af Dorthe Bach Rasmussen, 92-gruppen

"Handelsforhandlingerne mellem EU og Mercosur-landene, [...] brød sammen lige før den forventede underskrivelse"

Handelsforhandlingerne mellem EU og Mercosur-landene, bestående af Argentina, Brasilien, Uruguay og Paraguay, brød sammen lige før den forventede underskrivelse den 31. oktober. Handelsaftalen ville have betydet dannelsen af den største frihandelszone i verden og ligge godt i forlængelse af den øgede handel mellem de to handelsblokke.

I forhandlingerne krævede EU en bedre adgang til markedet for serviceydelser og lavere toldsatser for teknologi og industriva-

“NGO’er har kritiseret handelsforhandlingerne, som de mener kan få store konsekvenser for den sydamerikanske landbrugssektor.”

“NGO’erne mener, at det er en fordel at forhandlingerne er kørt fast, da det vil give mere tid til at analysere konsekvenserne”

“en bevilling på 10 mio. kr. [...] har til formål at følge op på beslutninger fra Verdenstopmødet i 2002 i Johannesburg om bæredygtig udvikling.”

rer. EU ønskede også at forhandle om en hurtigere adgang til bilmarkedet og ikke først i 2021, som var Mercosur-landenes tilbud. EU lovede til gengæld en gradvis liberalisering af eget marked og en nedsættelse af told på sydamerikanske landbrugsvarer. EU undtog dog følsomme produkter, bl.a. sukker og tekstiler, idet EU frygtede for sin egen industri. Mercosur-landene kritiserede udelukkelsen af disse produkter, ligesom man fandt, at EU ikke gav tilstrækkeligt gode muligheder for eksport af oksekød.

Sydamerikanske og europæiske NGO’er har kritiseret handelsforhandlingerne, som de mener kan få store konsekvenser for den sydamerikanske landbrugssektor. De mener, at mange familielandbrug vil blive udkonkurreret, og at Mercosur-landene vil producere meget få produkter til eksport. Tendensen er allerede set i Argentina, hvor højteknologisk produktion af soja optager stadig mere landbrugsjord. De har også påpeget, at hverken arbejdstagerrettigheder eller miljøhensyn er inddraget i forhandlingerne, samt at civilsamfundet ikke har haft indsigt i forhandlingernes udvikling. NGO’erne mener, at det er en fordel at forhandlingerne er kørt fast, da det vil give mere tid til at analysere konsekvenserne for de implicerede lande.

Forhandlingerne genoptages i marts 2005, hvor der vil være sket udskiftninger på begge sider af forhandlingsbordet. Iagttagere vurderer, at Mercosur vil stå stærkere, da der vil være større enighed internt, idet venstrefløjens valgsejr i Uruguay betyder, at der nu er centrum-venstre regeringer i 3 af 4 Mercosur-lande. Forhandlingerne forventes at blive en vigtig opgave for EU’s nye handelskommissær, den britiske Peter Mandelson.

10 mio. kr. til bæredygtighed i 15 u-lande

Af Hans Peter Dejgaard, Sustainability Watch

Danida har netop givet en bevilling på 10 mio. kr. til projektet “Sustainability Watch”, som har til formål at følge op på beslutninger fra Verdenstopmødet i 2002 i Johannesburg om bæredygtig udvikling. Dette vil ske i et tæt samarbejde mellem folkelige organisationer (NGO’ere) i 15 lande i Asien, Afrika og Latinamerika.

Fra dansk side udgør 92-gruppen rammen for kontakten til FN og for den internationale proces til opfølgning af Johannesburg. Mens forvaltningen af midlerne varetages af tre medlemsorganisationer: Ibis, WWF og Mellemfølgelig Samvirke. Dette gør det muligt at trække på et etableret system med landkontorer i de 15 lande, som er i tæt dialog med Syd-

“Et omdrejningspunkt i [...] det globale netværksarbejde vil være brugen af 2015-målene, [...] med fokus på mål nr. 7 om miljømæssig bæredygtighed”

“projektet [...] bygger videre på 92-gruppens gode erfaringer fra Johannesburg topmødet, [...] med en bedre kobling mellem det nationale og internationale netværksarbejde”

“2005 bliver et skæbneår for bekæmpelse af fattigdom i verden.”

“92-gruppen vil arbejde for, at mødet resulterer i en

partnerne omkring projektets udførelse.

Et omdrejningspunkt i dette globale netværksarbejde vil være brugen af 2015-målene, hvor der især vil være fokus på mål nr. 7 om miljømæssig bæredygtighed – og dets sammenhæng med reduktion af fattigdom og en god regeringsførelse. Projektets første store opgave bliver at støtte forberedelsen hos de folkelige organisationer i deres lande af FN-topmødet i september 2005, som med deltagelse af regeringsledere skal gøre status over, hvor langt verdenssamfundet er nået med 2015-målene.

“Sustainability Watch” vil blive koordineret fra et kontor i Kampala hos Uganda netværket, som ved hjælp af elektronisk kommunikation vil samarbejde med NGO'ere i Mozambique, Kenya, Filippinerne, Nicaragua, Bolivia og de andre lande. Planen er at udarbejde en international “Sustainability Watch” rapport, der baseret på bidrag fra de 15 lande kan præsenteres til topmødet i september.

Den internationale rapport er således på den ene side et bindeled mellem landene, og på den anden side er projektets fokus, at NGO-netværk i hvert land gennemfører oplysningsarbejde og øver indflydelse på deres egne regeringer. I den forstand bygger projektet videre på 92-gruppens gode erfaringer fra Johannesburg topmødet, som viste betydningen af at skabe en bedre kobling mellem det nationale og internationale netværksarbejde hos vores Syd-partnere.

92-gruppens mål for 2005: 2015-målene skal sikres

Af Camilla Kinch, U-landsforeningen Svalerne

2005 bliver et skæbneår for bekæmpelse af fattigdom i verden. Til september mødes stats- og regeringschefer for verdens lande til FN-topmøde i New York for at diskutere 2015-målene. Men det er altafgørende, at mødet ikke bliver endnu en diskussionsklub med pæne hensigtserklæringer og undtagelser fra indgåede aftaler.

Derfor har dette topmøde høj prioritet for 92-gruppen. På vores årlige generalforsamling den 21. oktober besluttede vi, at 92-gruppen vil arbejde for, at mødet resulterer i en klar plan for, hvordan 2015-målene kan opfyldes. Der må og skal udvises politisk vilje til at sikre midler til fattigdomsbekæmpelse og styrkelse af globale miljøhensyn.

2005 byder også på andre vigtige opgaver i forhold til vores arbejde for at fremme global bæredygtig udvikling.

klar plan for, hvordan 2015-målene kan opfyldes."

"vi [...] vil følge opfølgningen på Verdenstopmødet i Johannesburg i både Danmark og EU,"

"Den vigtigste forskel mellem 2015-målene og tidligere internationale aftaler er, at de nyder hidtil uset politisk opbakning."

"Men til trods for den store politiske tilslutning til målene, halter det med at leve op til målsætningerne i praksis."

Vi vil arbejde for en *bæredygtig økonomisk globalisering*. Derfor er det vigtigt, at resultatet af WTO's 6. Ministerkonference i december 2005 sikrer hensyn til miljø og udvikling. En ny WTO aftale skal understøtte opnåelsen af 2015-målene.

Vi vil arbejde for, at det *internationale samarbejde om bæredygtig udvikling* udbygges og styrkes. Derfor vil vi følge opfølgningen på Verdenstopmødet i Johannesburg i både Danmark og EU, herunder også revisionen af EU's bæredygtighedsstrategi og arbejdet med håndteringen af menneskeskabte klimaforandringer.

Camilla Kinch, U-landsforeningen Svalerne, og Thomas Færgemann, Danmarks Naturfredningsforening, blev genvalgt som henholdsvis formand og næstformand.

Politisk sammenhæng for opfyldelse af 2015-målene

Af Camilla Kinch, U-landsforeningen Svalerne

Op igennem 1990'erne er der indgået mange aftaler, som sigter mod at afhjælpe fattigdom og fremme globale miljøhensyn. Det seneste skud på stammen er FN's 2015-mål. 2015-målene er et forsøg på at skabe et fælles, globalt fodslag i løsningen af verdens miljø- og udviklingsproblemer.

Den vigtigste forskel mellem 2015-målene og tidligere internationale aftaler er, at de nyder hidtil uset politisk opbakning. Hele 189 medlemslande har underskrevet Millennium-erklæringen og tilsluttet sig målene. En anden afgørende forskel er, at opfyldelsen er målbar, idet der er tidsrammer for de fleste af målene.

De 8 mål adskiller sig fra hinanden ved, at de 7 første er direkte rettet mod udviklingslandenes problemer, herunder fattigdom og sult, kvinders rettigheder, sygdomsbekæmpelse og bæredygtigt miljø. Mål 8 understreger de rige landes ansvar for at hjælpe til med at løse problemerne i den fattige del af verden.

Men til trods for den store politiske tilslutning til målene, halter det med at leve op til målsætningerne i praksis. Prioriteterne er skæve – bistanden ligger stadig langt fra FN's målsætning om 0.7%, og mange forhold modarbejder direkte de fattige landes muligheder for at forbedre egne økonomiske forhold, som for eksempel handelsreglerne. Der er heller ikke den store sammenhæng at spore i politikker på tværs af ministerier. Og derfor er forskellen mellem rig og fattig i verden stadig voksende.

"Problemet bør ikke opfattes som et isoleret spørgsmål om bistand,"

Opfyldelsen af 2015-målene kræver først og fremmest, at der udvises reel politisk vilje til at skabe handling. Dernæst kræves, at der skabes sammenhæng på tværs af niveauer og sektorer. Problemet bør ikke opfattes som et isoleret spørgsmål om bistand, hvor de rige lande giver med den ene hånd og tager endnu mere med den anden. Det bør være et formuleret mål i alle politikker at bidrage til en bæredygtig global udvikling gennem opfyldelse af 2015-målene. Og derfor er det vigtigt, at målene indarbejdes i politikkerne i samtlige departementer og ministerier på alle niveauer.

Bæredygtige byer

Af Paul Erik Biding og Peter Christensen, DIB (Dansk International Bosætningservice)

"Specielt i udviklingslandene stiger andelen af byboere helt ukontrollabelt. Op mod en milliard mennesker bor i slumbebyggelser"

I september måned deltog DIB på vegne af 92-gruppen i FN-Habitat konferencen "World Urban Forum" i Barcelona. 3000 repræsentanter fra regeringer, lokale myndigheder og organisationer havde sat hinanden i stævne for at diskutere konsekvenserne af den kraftige urbanisering, verden har oplevet de sidste 50 år.

Omkring halvdelen af jordens befolkning bor nu i byer og antallet forventes snart at stige til to tredjedele. Specielt i udviklingslandene stiger andelen af byboere helt ukontrollabelt. Op mod en milliard mennesker bor i slumbebyggelser uden jordrettigheder og adgang til tilstrækkelig vandforsyning og sanitære forhold samt undervisnings- og sundhedsprogrammer.

"Den dramatiske byudvikling har store konsekvenser for såvel det lokale som det globale miljø."

Den dramatiske byudvikling har store konsekvenser for såvel det lokale som det globale miljø.

Arrangørerne i Barcelona havde søgt at skabe et diskussionsforum, der gav deltagerne mulighed for at indgå i dialog. Sideløbende med officielle tematiske og partner-dialoger blev der afholdt en lang række netværksaktiviteter.

"For at sikre en bæredygtig udvikling er det samtidigt nødvendigt at fokusere på byernes problemer og potentialer."

Der var mange anbefalinger til, hvordan fremtidens byudvikling skal imødegås. Fra samtlige involverede, både de internationale og lokale partnere, lød dog en samstemmende opfordring om at aktivere og inddrage alle niveauer i arbejdet for et bæredygtigt bymiljø. Fremover er det vigtigt at bruge store ressourcer på at oplyse beslutningstagere om omfanget og konsekvenserne af den eksplosive byudvikling.

For at sikre en bæredygtig udvikling er det samtidigt nødvendigt at fokusere på byernes problemer og potentialer. Miljødiskussionen skal udvides, så bymiljø bliver inddraget i nationale og lokale udviklingsstrategier. Bæredygtigt miljø drejer sig ikke kun

”Der forestår et gigantisk arbejde, hvor også danske miljøorganisationer må deltage aktivt.”

snævert om naturbevaring, luftforurening og ressourcer, men skal i højere grad integreres med udviklingen i og planlægningen af byerne.

Der forestår et gigantisk arbejde, hvor også danske miljøorganisationer må deltage aktivt. 92-gruppen og dens medlemsorganisationer, der allerede spiller en væsentlig rolle i den danske miljøpolitik bør her være bannerførere. Miljøopfattelsen bør udvides og bymiljø bør integreres i fremtidige oplysnings- og projektarbejder.

ARRANGEMENTER

Konsekvenserne af økonomisk globalisering

- Ulighed, fattigdom og gældskrise?

17. november kl. 16.00. Aarhus Universitet, Institut for Statskundskab, bygning 333, lokal 101 (auditorium A1), Universitetsparken. Arrangementet er gratis og åbent for alle.

Mere information på www.ibis.dk

WTO og fattigdomsbekæmpelse

- Rammerne for og mulighederne i verdensorganisationen.

20. november kl. 10-16. MS, Kantinen, Landgreven 7, 2.sal, 1301 Kbh. K. Tilmelding senest den 17. november på msdebat@yahoo.dk eller tlf. 77 31 00 00.

Mere information på www.ms.dk

WTO og handelsaftaler

Søndag den 21. november kl. 14.00 - 16.00 Cafe Mandela, Halmtorvet 13 E, København V. I sommer godkendte 147 lande i WTO en ny ramme for internationale frihandelsdrøftelser. Kan vi have forhåbninger om, at en kommende aftale ikke bare bliver frihandel, men også fair handel? Mød Jeppe Kofod, udenrigspolitisk ordfører for Socialdemokratiet.

Socialdemokraterne og alternativ bistandspolitik

- Visioner og tanker ved Jeppe Kofoed, Socialdemokraterne.

23. november, kl. 19.00. Aarhus Universitet, Institut for Statskundskab, bygning 333, lokal 101 (auditorium A1), Universitetsparken. Mere information på www.ibis.dk

Afrikansk perspektiv på globalisering og handelsproblematikker

24. november, kl. 16.00. Aarhus Universitet, bygning 333, lokal 101 (auditorium A1), Universitetsparken.

Mere information på www.ibis.dk

”Når olie bliver en forbandelse”

- Debat og film

29. november, kl. 18.00. Øst for Paradis, Paradisgade 7, 8000
Århus C. Mere information på www.ibis.dk

Øko-kalenderen på Øko-info bringer nyt om grønne og økologi-
ske arrangementer fra hele landet:

www.eco-info.dk

REDAKTION

Dette nummer af nyhedsbrevet er redigeret af John Nordbo, 92-
gruppen, Ida Thuesen og Constance Hegner, WWF Verdensna-
turfonden.

Tidligere numre kan ses på www.92grp.dk

Såfremt nyhedsbrevet ønskes afmeldt, sendes mail til
c.hegner@wwf.dk